

**Det er din egen
skyld, men Gud
har en løsning
(om arvesynden)**

Indledning

- En diagnose kan være befriende, selv om den er barsk.
- En befrielse at forstå, hvad synd er.

Fred med Gud

- En rigtig forståelse af synd er en forudsætning for at forstå, hvad frelse er ...
- ... og dermed også en forudsætning for fred med Gud.

Vi er ikke neutrale

- Luther kæmpede i ti år med dårlig samvittighed over for Gud ...
- ... indtil han forstod, at vi ikke i udgangspunktet er neutrale i forhold til Gud.

Guds gerning

- Vi har ikke evnen til at tro på den eneste sande Gud.
- Frelsen er helt igennem Guds gerning og Guds nåde.
- Også det, at vi tager imod ham i tro.

Den augsburgske Bekendelse

■ **Artikel 1:**
Gud som evig,
almægtig og treenig.

■ **Artikel 2:**
Om arvesynden

Den augsburgske Bekendelse

■ *Artikel 2: Arvesynden*

Ligeledes lærer de, at efter Adams fald fødes alle mennesker, der er blevet til på naturlig måde, med synd, dvs. uden frygt for Gud, uden tillid til Gud og med begær, og at denne nedarvede sygdom eller brøst i sandhed er synd, som fordømmer, og også nu bringer evig død over dem, der ikke genfødes ved dåben og Helligånden. ... >

Den augsburgske Bekendelse

■ *Artikel 2: Arvesynden*

... De fordømmer pelagianerne og andre, der siger, at nedarvet brøst ikke er synd, og som for at formindske herligheden ved Kristi fortjeneste og velgerninger påstår, at mennesket kan retfærdiggøres for Gud ved fornuftens egne kræfter.

Definition af synd

- **Synd** = at ramme ved siden af målet

Definition af synd

- **Synd** = at ramme ved siden af målet
- **hver gang**
- Gå fejl af Guds vilje - med vilje, eller uforvarende.

Definition af synd (i Matt)

- Matt 5,48:

Så vær da fuldkomne, som jeres himmelske fader er fuldkommen!

- Guds krav handler ikke kun om gerninger. Nogle mener, at der burde stå "helhjertede" - men det tager ikke brodden af ordene.

Definition af synd (i Matt)

- Matt 15,19:

Thi fra hjertet udgår onde tanker, mord, ægteskabsbrud, utugt, tyveri, falsk vidnesbyrd og bespottelser.

- Jesus forklarer, hvor synden har sin rod, og giver eksempler på, at synd både er tanker, handlinger og ord.

Definition af synd (i Matt)

- Matt 22,36-39:

»Mester, hvad er det største bud i loven?« [Jesus] sagde til ham: »Du skal elske Herren din Gud af hele dit hjerte og af hele din sjæl og af hele dit sind.«

- Ikke en bestemt handling, men manglende kærlighed til Gud og vores næste.

Definition af synd

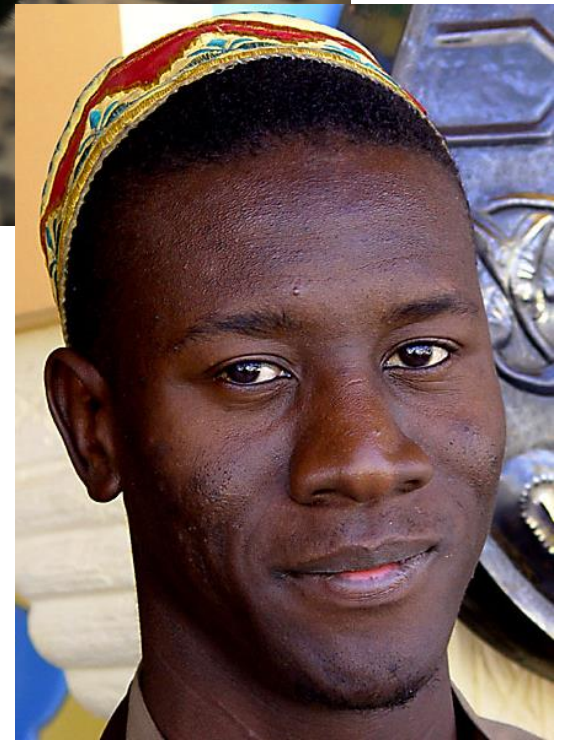
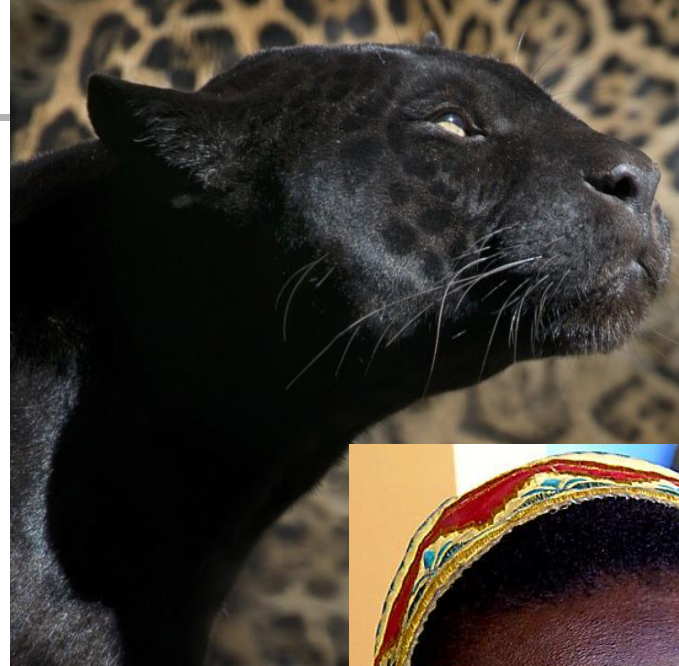
- Nogle har forsøgt at skelne mellem synd og skrøbelighed (brøst). At vi ikke gør så meget godt, som vi burde, skyldes skrøbelighed, og medfører ikke skyld.
- *Den, der altså ved, hvad der er det rette, men ikke gør det, er en synder.*

(Jak 4,17)

Definition af synd

■ Synden sidder i vores natur

Hvis nubieren kunne skifte sin hud og panteren sine pletter, kunne I også handle godt, I ondskabens lærlinge! (Jer 13,23)

Ikke arveskyld

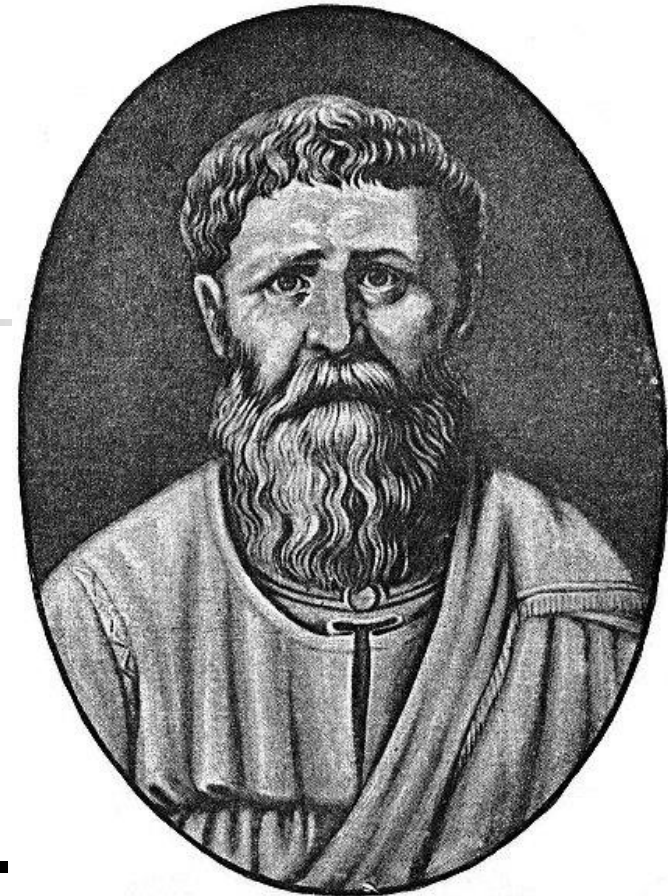
- Arvesynden er ikke retfærdig siger nogen. Det sagde man allerede på Jeremias' tid:
"Fædrene spiste sure druer, og sønnerne får stumpe tænder." (Jer 31,29)
- *"Nej, enhver skal dø for sin egen synd; ethvert menneske, der spiser sure druer, får selv stumpe tænder."* (Jer 31,30)
- Det handler om arvesynd - ikke arveskyld.

Fra kirkens første tid

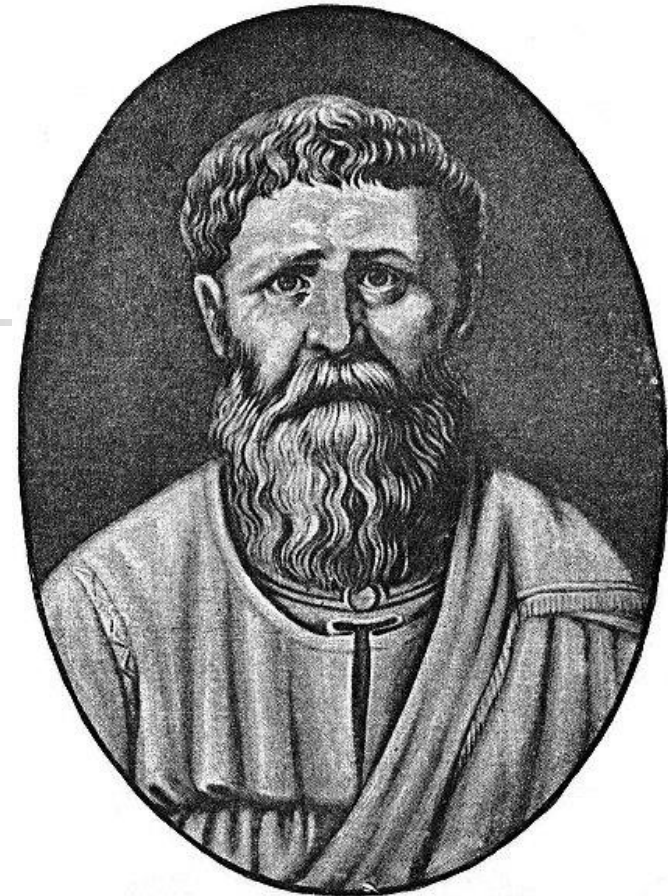
- Arvesynd var en del af kirkens lære helt fra begyndelsen. Ingen talte om, at menneske blev født neutralt, og var i stand til frit at vælge Gud.
- Der var også enighed om, at synden har skadet mennesket, men ikke frataget det evnen til at kunne gøre noget godt.

Augustin

- Augustin (354-430) understregede arvesyndens betydning. Den er mere end en skade og en svækkelse.
- "Da mennesket ikke ville, hvad det kunne, kunne det siden ikke, hvad det ville," sagde han.

Augustin

■ "Ethvert menneske er helt igennem bundet af synden og kan ikke undslippe."

■ Hans vigtigste argument var: *"Synden kom ind i verden ved ét menneske, og ved synden døden."*

(Rom 5,12)

Pelagius

- Pelagius (cirka samtidig med Augustin)
- "Hele Bibelen er fuld af opfordringer til gode gerninger. Altså må mennesket være i stand til at vælge det gode," sagde han.
- Mennesket fødes neutralt, men oplæres til synd.
- Kun gerninger kan være synd.

Pelagius

- En afsvækket form for Pelagius' opfattelse blev anerkendt i en del af kirken i en periode, men i år 529 vandt Augustins lære formelt.
- Men den forkerte opfattelse forsvandt ikke. Rigtig mange kristne - måske de fleste - vil i dag være mere tilbøjelig til at holde med Pelagius end med Augustin.
- Luther bekæmpede energisk pelagianisme.

Bibelen

■ Sl 51,6-7:

*Mod dig alene har jeg syndet,
jeg har gjort, hvad der er ondt i dine øjne;
så er du retfærdig, når du anklager,
og ren, når du dømmer.*

*I skyld har jeg været, fra jeg blev født,
i synd, fra min mor undfangede mig.*

Luther

■ Uenigheden mellem lutherske, katolikker og reformerte går egentlig ikke på, om der findes arvesynd, for det var de enige om.

■ Uenigheden går på definitionen af synd.

Luther

Hvor nogen talte om svaghed og uforsætlighed, lagde Luther vægt på, at arvesynden er:

- personsynd og natursynd
- han afviste at skelne mellem synd og svaghed
- synd kan aldrig undskyldes eller bagatelliseres

Den trælbundne vilje

- Luther tog et opgør med den katolske lære om, at mennesket har en fri vilje.
- Som udgangspunkt for at forstå frelsens nåde, var det vigtigt først at forstå syndens natur. Når et menneske ikke kan undlade at synde, er viljen ikke fri.

Den trælbundne vilje

- I menneskelige og dagligdags valgsituationer kan mennesket vælge det gode og gøre godt.
- Men mennesket kan ikke vælge at elske Gud. I den forstand er viljen bundet.
- Troen er altid et resultat af, at Gud griber ind. Når Gud har grebet ind, kan et menneske til dels vælge det gode i forhold til Gud.

Bibelen om viljen

- Fil 2,13: *For det er Gud, der virker i jer både at ville og at virke for hans gode vilje.*
- Joh 6,44: *Ingen kan komme til mig, hvis ikke Faderen, som har sendt mig, drager ham.*

Den augsburgske Bekendelse

■ *Artikel 18. Den frie vilje*

Om den frie vilje lærer de, at den menneskelige vilje har en vis frihed til at udøve borgerlig retfærdighed og vælge i spørgsmål, der er underlagt fornuften. Men uden Helligånden har den ikke kraft til at udøve Guds retfærdighed eller den åndelige retfærdighed, thi »et sjæleligt menneske tager ikke imod det, der stammer fra Guds Ånd« (1 Kor 2,14) >

Den augsburgske Bekendelse

> Nej, *det* sker i hjerterne, når Helligånden unddfanges ved ordet.

...

For selv om vores natur på en vis måde kan udføre de ydre gerninger – den kan jo holde vore hænder tilbage fra at begå tyveri og drab – kan den dog ikke frembringe de indre rørelser som gudsfrygt, tillid til Gud, kyskhed, tålmodighed osv.

Den lille katekismus

- Jeg tror på Helligånden ...
- *Det betyder:* Jeg tror, at jeg ikke ved hjælp af min egen fornuft eller kraft kan tro på Jesus Kristus, min Herre, eller komme til ham. Men Helligånden har kaldet mig gennem evangeliet, har oplyst mig med sine gaver, har helliget og bevaret mig i den rette tro.

Evangeliet er tilhyllet

2 Kor 4,3-4:

- Og er vort evangelium tilhyllet, er det kun tilhyllet for dem, der fortæbes, for dem, der ikke tror; deres tanker har denne verdens gud blindet, så de ikke ser lyset, der stråler fra evangeliet om Kristi herlighed, Kristus, som er Guds billede.

Bundet eller fri

- Bibelen taler ikke om frihed i forhold til Gud.
- Der er vi i udgangspunktet: trælle, fanger, solgt under synden, blinde, døve, døde.

Frelsen er, at Gud:

- kalder os ved ordet
- giver os troen
- genføder
- oplyser og giver kundskab
- helliggør
- holder os fast

De to sider

- Forhærdelse, vantro, fjendskab og fortabelse

skyldes alene mennesket.

- Omvendelse, tro, barnekår, frelse, evigt liv

skyldes alene Gud.

Er vi født onde?

Det handler
læren om arve-
synden ikke om.

Adam og Kristus

1 Kor 15,20-22:

- Men nu er Kristus opstået fra de døde som førstegrøden af dem, der er sovet hen.
- Fordi døden kom ved et menneske, er også de dødes opstandelse kommet ved et menneske.
- For ligesom **alle dør med Adam**, skal også **alle gøres levende med Kristus**.

At være kristen
er at få arve-
synden **tilgivet**,
ikke at få
den **fjernet**.

